

STORTINGET

Representantforslag 34 S

(2017–2018)

fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, Abid Q. Raja,
Carl-Erik Grimstad og André N. Skjelstad

Dokument 8:34 S (2017–2018)

Representantforslag fra stortingsrepresentantene Trine Skei Grande, Ola Elvestuen, Abid Q. Raja, Carl-Erik Grimstad og André N. Skjelstad om tiltak som gjør det enklere å bevege seg mellom Norge og resten av Europa

Til Stortinget

Bakgrunn

I dagens globaliserte hverdag øker tallet på nordmenn som oppholder seg over lengre tid i utlandet. Spesielt i Europa skal det være fri flyt av mennesker, men gamle, byråkratiske hindre stikker kjepper i hjulene for dem som ønsker å samle nyttig arbeidserfaring i det europeiske eller nordiske utland. Terskelen for å returnere til Norge er høy, og muligheten til å beholde de økonomiske båndene til Norge er svak. Forslagsstillerne fremmer fem forslag som skal gjøre det lettere for enkeltpersoner og familier som benytter seg av friheten som finnes til å bo og oppholde seg hvor man vil i Europa og Norden.

I dag er regelverket rundt unntak som tillater dobbelt statsborgerskap, usammenhengende og gir i praksis forskjellig behandling av forskjellige nasjonaliteter. Regelverket er uoversiktlig, komplisert å opprettholde og tvinger folk til å velge mellom to identiteter. Forslagsstillerne ser det som en styrke at nordmenn kan opprettholde to statsborgerskap og dermed bidra positivt til begge land.

I Norden ligger alt til rette for å gjøre det enklere å arbeide og oppholde seg i de forskjellige landene. Men til tross for at den nordiske sosialkonvensjonen gir stør-

re muligheter for nordiske borgere til å bo og bevege seg friere enn den jevne EU-borger, har den vist seg vanskelig å implementere fordi EU- og EØS-medlemskap hindrer land i å forskjellsbehandle borgere fra forskjellige land. Et nordisk statsborgerskap ville derimot kunne få fart på nordisk samarbeid, og det kan igjen være et positivt eksempel til etterfølgelse i EU. Forslagsstillerne er opptatt av at nordisk statsborgerskap må innføres på en måte som ikke er i strid med EØS-avtalen. Et første og realistisk steg mot nordisk statsborgerskap er en felles nordisk e-ID, slik at borgere i alle nordiske land kan benytte offentlige tjenester med én e-ID.

Når norske borgere med lengre utenlandsopphold bak seg og EU-borgere i dag skal flytte til Norge, må de ta kontakt med flere norske myndigheter. Prosessen er lang og byråkratisk, spesielt for EU-borgerne, og det finnes dårlig sentral dokumentasjon på hvilke papirer som kreves, og hva som må fylles ut for å registrere seg. Forslagsstillerne foreslår derfor at det etableres et kontor innenfor Folkeregisteret med ansvar for registrering av alle nye EU-borgere og norske borgere som ønsker å bosette seg i Norge. Kontoret skal fungere som koordinerende ledd mellom relevante etater.

En ytterligere utfordring for nordmenn som ønsker å tilbringe noen år i arbeid i et annet europeisk land, er tapte trygderettigheter. Hvis du skal arbeide i utlandet i mer enn tolv måneder eller arbeide for en utenlandsk arbeidsgiver, opphører medlemskapet ditt i folketrygden. Man har ikke anledning til å tegne et frivillig medlemskap, og dette gjør returen til Norge vanskeligere. Tapet av folketrygdmedlemskapet gjør det også vanskeligere å bestemme seg for et utenlandsopphold på mer enn tolv måneder. Forslagsstillerne mener det er uproblematisk å tillate frivillig medlemskap i folketrygden

for denne gruppen så lenge de må betale inn til folketrygden på lik linje med andre medlemmer.

Økt bevegelsesfrihet har også gjort det vanligere at norske borgere gifter seg med EU/EFTA-borgere fra andre land. Reglene for anerkjennelse av giftermål mellom norske borgere og andre EØS-borgere varierer avhengig av bilaterale avtaler mellom landene. Dokumentasjonsgraden varierer også, og i flere tilfeller må man gjennom den samme klareringsprosessen for bryllup i begge parter hjemland i tillegg til landet man velger å gifte seg i. Norge burde være et foregangsland ved å forenkle egne krav for å gjøre prosessen enklere.

Forslag

På denne bakgrunn fremmes følgende

forslag:

1. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til en lovendring som tillater dobbelt statsborgerskap.

2. Stortinget ber regjeringen ta initiativ til å etablere et felles nordisk statsborgerskap, med etableringen av en felles nordisk e-ID som et første steg på veien mot felles statsborgerskap.
3. Stortinget ber regjeringen etablere egne sentre der nyankomne norske og EU/EFTA-borgere kan fullføre registreringsprosessen på ett sted og også få hjelp med registreringsprosessen.
4. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag om en lovendring som utvider muligheten til frivillig medlemskap i folketrygden til alle norske statsborgere uavhengig av arbeidsgiver.
5. Stortinget ber regjeringen komme tilbake til Stortinget med forslag til lovendringer i den hensikt å forenkle giftermål mellom norske borgere og EU/EFTA-borgere.

12. oktober 2017

Trine Skei Grande

Ola Elvestuen

Abid Q. Raja

Carl-Erik Grimstad

André N. Skjelstad

